

набуває особливої значущості. Вона не лише забезпечує формування педагогічної майстерності, а й створює умови для особистісного й професійного самовдосконалення. Особливе місце посідає розвиток ціннісних орієнтацій і моральних якостей. Серед них домінантною вважається доброзичливість як провідна особистісна риса майбутнього вихователя, що водночас виступає основою для підготовки до формування цієї якості у дітей старшого дошкільного віку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І.Д. Формувати у дитини почуття цінності іншої людини. *Педагогіка толерантності*. 2001. № 2. С. 11–19.
2. Беленька Г.В. Підготовка вихователів дітей дошкільного віку: вектор євроінтеграції. *Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2021. № 35 (1). С. 30–35.
3. Зязюн І. Розвиток суб'єктів учіння в координатах «філософії освіти». *Ставропігівські філософські студії: Ultima ratio*. Ун-т «Львів. Ставропігійон», Ін-т мистецтв нац. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова. Львів, 2008. Вип. 1. С. 104–119.
4. Кочерга О. Виховання моральної культури майбутнього вчителя засобами української етнопедагогіки. *Витоки педагогічної майстерності*. 2014. Вип. 13. С. 172–178.
5. Кремень В. Особистість в освітній системі. *Теоретико-методологічні проблеми розвитку особистості в системі неперервної освіти*: матеріали методолог. семінару АПН України 16 грудня 2004 року / за ред. С.Д. Максименка. Київ, 2005. С. 3–15.

**Роман РИФЯК,
Олександр БЕСЧАСТНИЙ**
Дрогобич

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

В умовах розвитку сучасного суспільства підготовка фахівця будь-якого профілю неодмінно включає формування інформаційної компетентності, що виявляється у готовності та

здатності фахівця використовувати засоби й можливості сучасних інформаційних і комунікаційних технологій у професійній діяльності з метою підвищення її ефективності. Сучасна епоха характеризується проникненням інформації в усі сфери суспільного та професійного життя. Вона стала найважливішим ресурсом для розв'язання серйозних професійних проблем, а інформаційні технології – інструментом процесу безперервного пізнання, характерного для професіонала високого рівня, орієнтованого на оптимальність розв'язання проблем професійного середовища. У зв'язку з цим інформаційна компетенція є складовою частиною фундаментального ядра, що забезпечує найефективніший шлях професійного розвитку фахівців упродовж усього життя, а завдання її формування – одне із найважливіших завдань професійної освіти, яка готує конкурентоспроможних фахівців середньої ланки, що володіють універсальним інструментом успішної професійної діяльності [1].

Інформаційну компетентність можна розглядати як комплексне уміння самостійно шукати, добирати потрібну інформацію, аналізувати, організовувати, подавати, передавати її; моделювати та проєктувати об'єкти й процеси, реалізовувати проєкти, зокрема у сфері індивідуальної та групової діяльності з використанням засобів інформаційно-комунікативних технологій. Ці обставини визначають необхідність наукового вирішення таких аспектів проблеми ефективності формування інформаційної компетентності майбутніх фахівців, як вибір методів, форм і засобів навчання. Аналіз наукових джерел показує, що основу професіоналізму особистості становить компетенція. Компетенція – здатність і готовність застосувати знання, уміння, досвід під час розв'язання професійних завдань у різних галузях. Про успішність реалізації компетентнісного підходу можна судити з того, наскільки студенти зі своєю підготовкою виявляються готовими в майбутньому витримати конкуренцію на вільному ринку праці та посісти гідне місце в суспільстві.

У сучасних умовах, незважаючи на широке вживання поняття «інформаційна компетентність», воно не має чіткого й однозначного визначення в педагогіці. Уточнення суті цього поняття проведено на основі аналізу слів «компетенція», «компетентність» у психолого-педагогічній науці. Загальним є уявлення про компетентність як певну сукупність компонентів

(здібностей, знань, умінь, якостей), тоді як компетенція –це здатність реалізовувати знання та вміння у конкретній практичній діяльності. Компетентнісний підхід спрямований на результат освіти: у навчальну програму дисципліни, модуля або практики від самого початку закладаються такі вимоги та параметри (знання, вміння, здібності, володіння, готовність тощо), які необхідно досягти «на виході». Звідси випливає, що головним результатом діяльності освітнього закладу має стати не просто система знань, умінь і досвідів, а здатність людини успішно діяти в конкретній ситуації з ефективним використанням їхньої сукупності, тобто бути конкурентоспроможною [2, с. 6].

Аналіз показує, що «інформаційну компетентність» дослідники розглядають як у вузькому, так і в широкому сенсі. У вузькому її пов'язують з умінням використовувати для пошуку, отримання, оброблення, представлення, передавання інформації, інформаційні технології, сучасні технічні засоби та методи. У широкому –з уміннями не тільки використовувати інформаційні технології для роботи з інформацією, а й здійснювати її аналітико-синтетичну переробку, розв'язувати інформаційно-пошукові задачі, використовуючи бібліотеку як інформаційно-пошукову систему, тобто здійснювати інформаційну діяльність з використанням інформаційних технологій [3].

Технології подачі інформації (мультимедіа, гіпертекст, віртуальна реальність) формують у студентів навички роботи з різними типами інформації, дають змогу об'єднувати її різні типи (текст, звук, графічне зображення, анімація та відеозображення). У результаті забезпечується така подача інформації, за якої студент сприймає її одразу кількома органами почуттів у поєднанні з використанням більших обсягів інформації, швидким доступом та інтерактивними можливостями роботи з нею. Реалізація технології віртуальної реальності в освітніх цілях сприяє формуванню досвіду діяльності з імітування, проєктування, моделювання об'єктів, явищ і процесів предметного світу, розвитку наглядно-образного та теоретичного мислення, що дає змогу студентові самостійно вивчати не тільки об'єкти і явища навколишньої дійсності, а й ті, насправді неможливі або складно відтворювані.

Отже, застосування інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу створити інформаційне освітнє середовище закладу вищої освіти, яке може стимулювати активність і самостійність

студентів. Воно надає великі можливості у виборі студентами джерел інформації, необхідної у процесі їхньої професійної діяльності, а саме професійної освіти. Засоби інформаційних технологій також дають змогу актуалізувати і суб'єктний компонент інформаційного освітнього середовища, забезпечуючи та здійснюючи взаємодію між викладачем і студентом у діалоговому режимі. Така взаємодія полегшує обмін інформацією. Ефективне використання наявного в розпорядженні університету програмного й апаратного забезпечення як матеріально-технічного компонента інформаційно-інформаційного освітнього середовища дасть змогу комплексно залучити освітні ресурси комп'ютерних мереж, організувати доступ до них у зручний час. Саме таке інформаційне освітнє середовище закладу вищої освіти, яке ґрунтується на поєднанні традиційних методів і засобів навчання, сприяє підвищенню якості знань студентів, стимулює розвиток у них умінь і навичок самостійної роботи, і назагал формує інформаційну компетентність здобувачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Драч І.І. Компетентнісний підхід як засіб модернізації змісту вищої освіти. *Проблеми освіти*. 2018. Вип. 57. С. 44–48.
2. Клепко С. Компетентність як основа успіху і самовдосконалення. *Управління школою*. 2015. № 5. С. 5–8.
3. Про Концепцію Національної програми інформатизації: URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80#Text>

Олег СИНІШИН,
Василь СУХОВЕРСЬКИЙ
Дрогобич

ІННОВАЦІЇ У РОБОТІ ЗІ СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДДЮ

Темпи та масштаби економічного й інформаційного розвитку суспільства висувають певні вимоги до сучасного фахівця. Як свідчать результати численних досліджень, для